

בני חורין

במסדרונות בית החולים "שערי צדק" מסתובב על קביים עשהאל לובוצקי, סטז'ר לרפואה. את הנכות שלו הוא קנה באחד הקרבות בנינת-ג'בל ואת החירות שלו הוא מרוויח בכל יום מחדש לא מזמן נחשף סיפורו בשנית, כשמצלמת הטלוויזיה נכנסה לבית שלו ושל אביטל, אשתו, ולמולה ערכו להם "אקסטרים מייקאובר" - בית חדש, משופץ עד הפרט הקטן ביותר, בתוך חמישה ימים בלבד

דעה גלעדי | צילום: מעוז ויסטור

דשעשהאל ואביטל לובוצקי יצאו לטיול עם משפחתה של אביטל, שאלה מדריכת הטיולים את החמות אם יש פרט חשוב שעליה לדעת לפני שיוצאים לדרך. זו השיבה לה שכן, אחת המטיילות הרה. "זו הייתה בעיניה עובדה ראויה לציון", מחייכת אביטל (28), "אבל העובדה שעשהאל הולך בעזרת קביים אפילו לא עברה לה בראש".

חברה של האם הכירה ביניהם, ויידעה מראש בדבר פציעתו. "באופן חלקי מאוד..." צוחקת אביטל, כיום פסיכולוגית רפואית. "בדייט הראשון עשהאל אסף אותי ברכב, וכשעצרנו הוא פתאום הלך אחורה והוציא קביים. עמדתי קצת מופתעת". ההפתעה לא הרתיעה אותה אלא דווקא סקרנה, וכך יצא שלכל אורך הפגישה האזינה מרותקת לסיפורו של עשהאל, קצין בגולני ששנה וחצי קודם לכן נפצע קשה במלחמת לבנון השנייה. באחד מקרבות בנינת-ג'בל פגע טיל בנגמי"ש שלו, ריסק את רגלו האחת וכמעט קטע את השנייה. עשהאל היה

אביטל: "בדייט הראשון עשהאל אסף אותי ברכב, וכשעצרנו הוא פתאום הלך אחורה והוציא קביים. עמדתי קצת מופתעת"

עשהאל: "משענת הכיסא שעליו ישבתי כמה שניות קודם פגיעת הטיל - רוסקה לגמרי. זו המשמעות שמלווה אותי: קיבלתי את החיים במתנה - אני צריך לנצל אותם"

ומיד מתקנת: "לא, הפייטריות שלו והשאפה למצוינות מדהימות, אבל לפעמים צריך להרפות!"

עשהאל מסביר שלא רצה לחוות את התופעות הנלוות לנטילת משככי כאבים, בהן טשטוש ואופוריה, "אבל למדתי, וכיום אני מבין שלפעמים זה נצרך". "למדתי" - גם על בשרו, אבל בעיקר בשבע השנים האחרונות, שבהן למד רפואה.

הרעיון נבט והבשיל אצלו בעת שבילה חודשים ארוכים במיטת בית החולים והתחום נחשף לפניו. המגבלה הגופנית לא הייתה שיקול מבחנתו, וימים ספורים לאחר שהשתחרר מאשפוז יום החל ללמוד באוניברסיטה העברית. "מאדם שהיה עסוק בפציעה תשעים וחמישה אחוז מהזמן - פתאום יכולתי להגיד שאני סטודנט, לא רק משתקם". כיום הוא סטודנט בבית החולים שערי צדק, בקרוב יבחר תחום התמחות, ובינתיים הוא מסתובב במסדרונות בית החולים בקביים - הפעם כרופא ולא כמטופל.

אלא שגם כשהתואר שלו השתנה, הכאבים לא יצאו לגימ"לים; מפרויקט שהיה אתגר בתקופת השיקום הפכו הכאבים לחיים עצמם. "כיום יש לי תפקידים אחרים - בעל, אבא, סטודנט - וחוץ מזה יש לי על הגב גם את שק המלחמה. כסטודנט, כשבאמצע שיעור התחיל לי כאב ברגליים - המצגת המשיכה לרוץ. כשנטע רוצה שארים אותה - העניין הוא להוציא אותה מהאמבטיה, לא להתייחס

מאושפז במשך שמונה חודשים שבמהלכם ניצלה רגלו מכריתה כמעט ודאית, עבר טיפולים קשים לתיאור, והחל בתהליך שיקום שנמשך עד היום.

הכאבים לא יצאו לגימ"לים

גם הקשר בין אביטל לעשהאל הלך ונמשך, וכשהלה נוכח לדעת שעניין הנכות אינו מטריד מספיק את הבחורה - ראה לנכון להחמיר בפניה את תמונת המצב. גם זה לא עזר. "מבחינתי הנקודה הזו הייתה דווקא יתרון", חוזרת אביטל, אישה מרשימה בפני עצמה, לימי טרום ההחלטה, "חשבתי שלהיות עם אדם שהתמודד עם אתגרים גדולים כל כך - זו זכות! עשהאל כבר ניצב לפני ניסיון קשה ועמד בו בצורה מדהימה, כך שאם חס וחלילה יקרה משהו - יש לו הכוחות", היא בטוחה, מזכירה את משל היוצר המקיש על קנקנים חזקים. "ובאמת אני נמצאת היום עם אדם" - היא מזמינה אותו לצאת לרגע מהחדר - "בעל כוח רצון שאין כמוהו. עשהאל היה מגיע ראשון לאימוני הפיזיותרפיה, מתאמן שבע-שמונה שעות ביום, יוצא אחרון ומוחה שהמקום נסגר מוקדם מדי".

ההתמודדות הוסיפה לזוגיות שלכם משהו מיוחד?

עשהאל (31) סבור שלכל זוג המורכבויות שלו. "אצלי האתגר מובהק כי הוא פיזי - אני נכנס ומיד רואים קביים - אבל זה לא שונה מהותית ממי שמתמודד עם בעיות פוריות או פרנסה. אולי ההתמודדות שלי גלויה יותר ביום-יום.

"הרבה פעמים הייתי רוצה לפנק את אביטל ולהגיד לה 'תיכנסי הביתה, אני כבר אקלח את הילדים ואסדר הכול - לכי לישון', אבל זה משהו שאני כמעט לא יכול לעשות". שניהם זוכרים את האתגר המיוחד בהריונות של הילדים, נטע (3.5) ונווה (1.5).

בבית עשהאל מתנייד על כיסא משרדי. למעשה הוא מסוגל לבצע את רוב הפעולות, אלא שנצרכת מצידו השקעה רבה, והשלכה של מאמץ יתר עלולה להיות כאבים.

כאבים הוא מכיר מקרוב. בספרו "מן המדבר והלבנון" - שלכתחילה נכתב כיומן ולאחר מכן הפך לרב-מכר - מתואר כוח הסבל המצמרר שלו, כבר מרגע הפציעה. כשהוא נתון בהכרה מלאה הדרך את סובביו כיצד לפעול, יודע שברגע זה סיים מערכה אחת ושמיד מחכה לו מלחמה חדשה. בתחילת מסכת הטיפולים שקיבל סירב למשככי כאבים, עד שהצוות הרפואי שכנע אותו שלגוף אין די אנרגיה גם להתמודד עם הכאב הגופני האדיר וגם להתרפא. עוד לפני שהוא נשאל על כך, אביטל עושה פרצופים. "הוא היה נושך את השפתיים עד זוב דם מרוב כאב, אבל לא צועק".

למה התנגדת?

"סתם קצת לא נורמלי..." היא מתערבת בחצי צחוק

צילום: אסף הלוי

לקושי שלי. זה מורכב, כי המשכתי הלאה".

יום של נס וקושי

עשהאל ממוקד יעדים. זה ברור לאחר הפציעה, ולא פחות לפניו. מהקריאה בספרו עולה דמות של אדם בעל שליטה עצמית שמצליח להתנהל תחת אש בלי לאבד את העשתונות, אולם הכתיבה מציגה בעיקר את הצד המעשי של ההתרחשות ולרוב לא חושפת רגש.

"זה אחד הדברים שבלטו לי מאוד כשהכרנו", מסכימה אביטל. "שאלתי את עצמי: מה, לא היה רגע שבו התעצבנת? אתה מתעורר מהניתוח ומבין באיזה מצב יצאת למלחמה הזו, ובאיזה מצב אתה נמצא כעת - תכעס קצת! לא, אלה לא המושגים שבהם הוא מדבר. אני אישה מאמינה מאוד, אבל אילו לי היה קורה משהו כזה היו לי שאלות לקדוש ברוך הוא".

ולפעמים התפקידים מתחלפים. אביטל מספרת שבשנות נישואיהם הראשונות, כשתאריך הפציעה היה קרוב - היא רצתה לערוך סעודת הודיה, אך בכל פעם נוכחה לדעת שעשהאל אינו נלהב מהרעיון. "ניסינו להבין יחד מאיפה זה נובע, והבנו שבתאריך הזה יש מורכבות", היא יודעת כיום, "קשה לחגוג אותו".

"מצד אחד", מצטרף עשהאל, "ודאי שזה יום של הצלה - הייתי יכול לסיים בו את חיי. מצד שני זה גם היום שעד אליו היה לי פרופיל 97, ושממנו נעשיתי בעל מגבלה פיזית.

בנוסף לכך, התאריך עצמו מגיע אחרי שבועיים שבהם אני מתרוצץ בין אזכרות. הנס הזה בא מתוך קושי ומלחמה, קשה לי לזכור אותו כיום טוב".

"אנחנו חיים ומרגישים היטב את העובדה שאנשים נהרגו בקרבות האלה", מוסיפה אביטל. היא הבינה מהר מאוד שקיבלה דף שלם מההיסטוריה, לא רק את שורת הפציעה. "המלחמה נוכחת מאוד בחיים שלנו. בהתחלה היה לי קשה להכיל את הכול". לבנם קראו נווה עמיחי, על שם עמיחי מרחביה הי"ד, חברו הקרוב של עשהאל שנהרג בקרב הדמים הידוע בבית-ג'בל שבועיים לפני פציעתו שלו.

את דבר מותו של עמיחי גילה עשהאל ברגע של מקרה, כשהוטל על מחלקתו להוביל את גופות שמונת הרוגי הקרב לגבול ישראל. כמפקד הורה לחייליו לשאת את האלונקות, ותוך כדי תנועה חש שהגופה שעל אלונקתו אינה מונחת היטב. הוא פנה לחזק את הקשרים, ואז גילה לחרדתו שהוא אווז בידיו את ראשו של חברו הטוב.

אביטל: "סיפרת לי שהרגע שבו החזקת את עמיחי היה הקשה ביותר במלחמה. יותר מהפציעה".

"חד משמעית". הזיכרון מחזיר אותו לתנועת הידיים האוחזות. "אני לא הלום קרב, וביום-יום הפגיעה הפיזית מורגשת יותר, אבל בטוח שיש לי צלקות נפשיות. אני לא חושב שאדם יכול לעבור חוויות כאלה ולשכוח אותן".

בהזדמנות זו עשהאל מזכיר שגם אתגר פיזי הוא בעצם נפשי. לאור האמונה הזו הוא צועד על שתי רגליו, מוכיח

**אביטל: "המפיקה
עצמה סיפרה לנו
שחיפשה את הקאץ'
בתכנית ולא מצאה. יש
בה משהו נעים ואמיתי,
והמטרות היו טובות"**

**עשהאל: "כסטודנט, כשבאמצע שיעור
התחיל לי כאב ברגליים, המצגת המשיכה
לרוץ. כשנטע רוצה שארים אותה -
העניין הוא להוציא אותה מהאמבטיה,
לא להתייחס לקושי שלי. וזה מורכב"**

אותם תהלוכה מרגשת של בני משפחה, חברים ושכנים שקיבלו את פניהם בצהלה ובנפנוף דגלי ישראל.

לא חולמים על רוורס

באחד הקטעים בספר משיב עשהאל על סקר לפצועי מלחמה. כשהוא מגיע לשאלה "באילו נקודות בחיך היית יכול לפעול אחרת כך שהפציעה לא הייתה מתרחשת" - הוא נעצר ובוהה בדף. עשהאל מתאר את רצף המחשבות שעברו בראשו נוכח הקושיה, כשניסה להעלות בדעתו מהסוף להתחלה את כל הנתונים שגרמו לפציעה: היעמדותו רגע לפני פגיעת הטיל, בחירת מקומו בתנועת הכלים, היציאה למשימה, הבחירה להיות קצין, ההתגייסות לגולני... והמסקנה שלו חדה: אין לשפוט החלטות שהיו נכונות לשעתן, גם לאור התוצאה הסופית העגומה.

"מעבר לזה, כששואלים אותי אם הייתי רוצה לעשות 'רוורס' ולבטל את הפציעה, אני מבין שיש צמתים שאדם פונה או מופנה בהם ימינה או שמאלה ומשם החיים שלו ממשיכים להתגלגל במשך שנים. כבר אי אפשר לדמיין מי הוא היה אילו היה פונה אחרת. אילו לא הייתי נפצע - הייתי במקום אחר בחיים. אולי לא היינו מכירים בכלל", הוא פונה לאביטל, והיא מאשרת שאולי דרכיהם לא היו מצטלבות במסלולי החיים הקודמים.

"מה, אני יכול לדמיין את החיים שלי בלי אביטל? בלי הילדים שלי?" הוא מבטל את רעיון סיבוב הגלגל אחורה. אולי כי לא זה הכיוון שאליו הוא ואביטל רגילים להסתכל.

והמתינה לתשובה.

אביטל: "חששנו גם מהחשיפה. התבשלנו הרבה זמן".

מה הכריע בסוף?

"לא נכחיש: הייתה כאן קבלה נצרכת וחשובה שאנחנו שמחים עליה מאוד - שיפוץ הבית. בתור זוג צעיר בתחילת דרכו צריך חתיכת אומץ להגיד 'לא' לדבר כזה". בנוסף, הרוח החיובית של "אקסטרים מייקאובר" הצליחה לרכוש את אמונם ("המפיקה עצמה סיפרה לנו שחיפשה את הקאץ' בתכנית ולא מצאה"). "יש בה משהו טוב מאוד. שידרו לנו משהו נעים ואמיתי, והמטרות היו טובות".

עשהאל מוסיף גם את עניין השליחות שמצאו בהופעה בתכנית, אך אביטל מבקשת: "תקן אותי אם אני טועה, אבל בתחילת התהליך הפן הזה היה נוכח פחות. בעיקר אמרנו לעצמנו 'רק שנסיים את הפדיחה הזו'". אמנם היה חבר אחד שדרבן אותם ללכת "בשבילנו, הצופים, לא בשבילכם", אבל "חשבנו שהוא מגזים. עכשיו, כשאנחנו שומעים כל כך הרבה תגובות כמו 'קידוש השם' ו'כמה כוח קיבלנו מהתכנית' - אני חושבת שאולי זה היה שווה הכול גם בלי קשר לבית. סיפרנו בטלוויזיה סיפור אחר", מאמינה אביטל.

הם עצמם חוו הרפתקה מיוחדת במינה שכללה יציאה חגיגית מהבית לחמישה ימים במלון, סיורים שארגנה בעבורם ההפקה במוקדים הקשורים לפציעה, ובעיקר המוני צילומים וראיונות. כשחזרו לבית המשודרג הפתיעה

אלא גם כמה מהורי החיילים שנפלו. עם הזמן עשהאל שם לב שיש מצד המשפחות השכולות רצון לעקוב אחר ציוני דרך בחייו, כמעין ממשיך דרך. "חשוב ומשמעותי לי האופן שבו כל צעד שאני עושה יתפרש אצלן".

צעד כזה היה גם ההיענות להשתתפות בתכנית הטלוויזיה "אקסטרים מייקאובר" בערוץ 10. בתכנית בוחרת ההפקה משפחות בעלות סיפור חיים מיוחד, ובתוך חמישה ימים משפצת ומאבזרת להן את הבית מן המסד עד הטפחות. אצל הלוּבּוּצְקִים צלצל הטלפון לפני כשנה, ועל הקו נפרשה הצעה להיות אחת המשפחות שתזכה בשיפוץ - במקרה שלהם הפיכת הבית לנגיש בעבור עשהאל. שני פרטים שוליים העיבו על הרעיון: ראשית, לעשהאל ולאביטל עדיין לא היה בית משלהם. שנית, הם ממש לא ששו לשתף פעולה. "ענינו להם 'אין סיכוי'", משחזרת אביטל, אבל ההפקה לא ויתרה, הפעילה לחץ עקבי ואף המתינה שימצאו דירה בעלת פוטנציאל לנגישות. "התחקירנית ישבה אצלנו בסלון, אנחנו מנסים להסביר למה לא והיא מנסה להסביר למה כן: 'נתת למדינה - תקבלו בחזרה'. עניתי לה שלא ככה אנחנו רוצים לחנך את הילדים שלנו".

"במשפחות שבהן גדלנו יש משמעות רבה למושג 'עמל כפיים' - אדם טורח, יגע, ועם הזמן מקבל פירות. הוא לא זוכה כך פתאום", מבאר עשהאל, ומצהיר: "אני לא מאמין באראלה". אלא שבדיוק אחת כזו התקשרה אליהם,

את נכונותה שוב ושוב - הן בהתנהלותו במלחמה עצמה והן בהתעקשותו להתאמץ ככל היכולת במטרה לחזור לתפקד. "הכול בראש, כמו שאומרים בצבא".

מאיפה כל הכוח הזה?

השתיקה ארוכה. אביטל מעירה שהיא נהנית להקשיב, כך שעשהאל נדרש לענות. "גם לפני הפציעה הייתי אדם די נחוש שלא מוותר לעצמו. זה כנראה בלט יותר כשפתאום התמודדתי עם אתגרים והכוחות עמדו במבחן, אבל בכל אדם טמונים כוחות התמודדות. אני ניסיתי כל הזמן לנתב את האתגרים למקום חיובי. לא לשקוע בעצב על מה שהיה, אלא להמשיך קדימה דווקא מתוך זיכרון העוצמה שהייתה שם. ההשוואה שעמדה לנגד עיניי הייתה: יש חברים שחזרו בארונות, ואני כן יכול להמשיך קדימה. חייב להמשיך קדימה".

לא יכול לשבת רגל על רגל

"רגע לפני פגיעת הטיל נעמדתי. משענת הכיסא שעליו ישבתי כמה שניות קודם לכן - רוסקה לגמרי", מספר עשהאל. "זו המשמעות שמלווה אותי: יכולתי שלא להיות כאן, קיבלתי את החיים במתנה - אני צריך לנצל אותם".

אפשר להסתכל על זה אחרת: אני כבר שילמתי את חלקי, כעת יש לי פטור.

עשהאל כמעט מתנצל: "פשוט הרגשתי חובה כזאת". חובה נוספת שהוא משתדל למלא היא העברת העוצמות שגילה סביבו במלחמה לציבור הרחב - דרך הספר, בשיחות ובראיונות. "אמרתי לעצמי ששווה לי לחשוף את הסיפור שלי אם כך אני חושף גם את עמיחי מרחביה ואת רועי קליין, המפקד שלי. במיוחד מכיוון שהמלחמה לא נתפסה כמוצלחת - רציתי לחשוף את הגבורה של הלוחמים שהקריבו את עצמם למען המדינה, לא רק את הבעיות שהיו או לא היו בדרג הבכיר".

אין רגעים שתחושת השליחות הזו מתישה?

"יש נסיבות שבהן אני מבין שלא צריך להיות כל הזמן במאה אחוז פעילות במצב הכי אידיאלי והכי לא-מתיימש", הוא מתפטר, אבל עד מהרה מתברר ששוב הקו המנחה תכליתי ותו לא: "הזמן של אדם מוגבל. צריך להתעסק בדברים הנכונים".

"לעשהאל יש אופי של מפקד", מוסיפה אביטל, ומצטטת את הכתב אריק וייס שקבע כי "לובּוּצְקִי השתחרר מהצבא, אבל הצבא לא השתחרר ממנו".

עשהאל מודה: "קשה לי לשבת רגל על רגל..." ואביטל צוחקת - טכנית, היום באמת קשה לו לשבת רגל על רגל. נראה שהתחושה שציוו עליו את החיים מלווה לא רק אותו,

